



# Stíluskalauz

(Magyar)

# Table of Contents

## 1. ÍRÁSJELEK

Pont  
Idézőjel  
Vessző  
Pontosvessző  
Kettőspont  
Kötőjel  
Nagykötőjel  
Gondolatjel  
Kérdőjel  
Felkiáltójel  
Zárójel  
Három pont...  
Felsorolás

## 2. HELYESÍRÁS

Nevek helyesírása

## 3. NYELVTAN

Különírás-egybeírás  
Szótagszámlálás  
A mozgószabályok  
mozgószabály:  
Ha egy, a szótagszám miatt már kötőjellel tagolt kapcsolathoz újabb utótag kapcsolódik, az első kötőjelet ki kell hagyni: békeszerződés-tervezet, de: békeszerződéstervezet-kidolgozás  
Különleges területek  
Ami, amely  
Dőlt betű  
Kisbetű – nagybetű  
Számok  
A számok helyesírása:

Pénznem  
Dátumok

#### **4. STÍLUS**

Rövidítések  
Hivatalos/nem hivatalos szöveg

#### **5. FORMÁZÁS**

Formázás – Általános  
Szöveg alapú fordítások  
Fájl alapú fordítások  
Hármas zárójel [[[példa]]]

# 1. ÍRÁSJELEK

Mindig a magyar nyelvnek megfelelő írásjelet használjuk, és ez nem feltétlenül egyezik a forrásnyelvi írásjellel. Különösen igaz ez a fakultatív jellegű írásjelhasználatra (vessző, kettőspont, pontosvessző helyes megválasztása). Alapvető fontosságú, hogy a mondat illetve mondatrész vége és az írásjel között (a gondolatjel kivételével) SOHA nem áll szóköz!

*Példa:*

- *Helyes: Így helyes.*
- *Helytelen: Így helytelen !*

Szóköz áll viszont az írásjel és az azt követő mondat kezdőbetűje között.

*Példa:*

- *Helyes: Jó napot kívánok! Szép időnk van.*
- *Helytelen: Segítség!Üldöz a következő mondat.*

Nézzük részletesen:

## Pont

Pont (.) áll a kijelentő mondat végén. A következő mondat egy szóköz után követheti.

Zárójeles szerkezeteknél a pont helyzete:

Ez az egyik zárójeles helyzet (amikor itt a pont).

(És a másik zárójeles helyzet, amikor viszont itt a pont.)

## Idézőjel

A szokásos magyar idézőjel a „”, de másodlagos idézőjelként használható a ' ' is. Idézőjel nemcsak idézet közlésekor, hanem egyes szavak hangsúlyozásaként is használható, például szarkazmus/ironia érzékeltetésére.

*Példák:*

- *Ez is amolyan „politikai” barátság volt.*

- „Csak egyetlen igazi fényűzés van: az emberi kapcsolatoké” – írja Antoine de Saint-Exupéry.

## Vessző

Vesszővel választjuk el az alá- és mellérendelő összetett mondatok tagmondatait.

*Példák:*

- *Zsófi játszik, ezért most nem jön ebédelni.*
- *Jaj, kihagytam egy betűt!*

Különleges eset a „több mint” helyesírása. Vesszővel írjuk, ha hasonlító szerkezetéről van szó:

Ez több, mint a tiéd volt.

Az ezer több, mint a száz.

Nem kell vessző azonban a fokozásnál:

Ez több mint figyelmetlenség.

A gyakorlaton több mint hatszáz katona vett részt.

Vessző a számok írásakor:

Tizedesvessző:

*Példa:*

- *3,67 – a számjegyek közé nem kell szököz.*
- *Az angollal ellentétben a magyar NEM használ vesszőt négyjegyű számok esetén:*
- *Angol: 1,000                      Magyar: 1000*

Felsorolásnál a stb. (satöbbi) elé csak akkor kell vessző, ha a felsorolás tagjai vesszővel elválasztott tagmondatok, pl.:

Az angolok sokat esznek reggelire, mindig pontosan érkeznek, soha nem veszítik el a nyugalmaikat, udvariasan beszélnek, stb.

## Pontosvessző

A pontosvessző elé soha nem kell szóköz, utána viszont mindig. Két független mondatrész összekötésére használjuk.

*Példa: A könyv több mint 1500 oldal; ne veszítsd el a lelkesedéset.*

## Kettőspont

*Példák a használatára:*

*Sorolja fel a következőket: dátum, nevek és a vendégek száma.*

*A cél: megtalálni az élet vizét.*

## Kötőjel – nagykötőjel – gondolatjel

### Kötőjel

*Példák: Csepel-sziget, használtautó-kereskedés*

*Tej-, zöldség-, és gyümölcskínálat*

### Nagykötőjel

Hosszabb, mint a kötőjel.

*Példa: 1994–2015.*

### Gondolatjel

A nagykötőjeltől az különbözteti meg, hogy előtte is és utána is szóközt használunk.

*Példa: Van diplomája – sok hasznát ugyan nem vette a pékműhelyben – és minden könyvet elolvas, bármiről szóljon is.*

### Kérdőjel

Nem használunk előtte szóközt.

*Példa: Mi a helyzet?*

*Függő beszédben nem kérdőjelet használunk.*

*Példa: Megkérdezte, mi a helyzet.*

## Felkiáltójel

Óvatosan bánjunk vele. Hivatalos, formális szövegben általában nem is használjuk. Tévhit, hogy felszólító mondat végére feltétlenül felkiáltójel kellene, szükségtelen például a „Lépjen az xyz weboldalra.” típusú mondatokat felkiáltójellel ellátni. Erre csak nyomaték kifejezések van szükség.

*Példák: Figyelem!*

*Vigyázat!*

A felkiáltójel előtt nem áll szóköz, utána igen. Nem hivatalos szövegekben a fokozott érzelem kifejezője lehet az egymás után álló három felkiáltójel.

*Példa: Ezt nem hiszem el!!!*

## Zárójel

A magyar nyelv elsősorban a kerek zárójelet használja (), a szögletes/kúpos zárójelek általában a zárójeleken belüli zárójelezésnél kerülnek elő.

*Példa: (A világháború kitörésekor [1914-ben] még fiatal fiú volt.)*

## Három pont...

Mondatzáráskor annak érzékeltetésére használjuk, hogy a mondat nem fejeződött be. A mondaton belül is kifejezhet kihagyást.

*Példák: Hát nem is tudom...*

*Egy kicsit... mintha megbántottad volna.*

## Felsorolás

Felsorolásnál vagy minden mondatot nagybetűvel kezdünk és ponttal zárunk, vagy kisbetűvel kezdünk, és pontosvesszővel, illetve az utolsó esetében ponttal zárunk.

Így:

Ehhez az alábbiakat kell tennünk:

1. Adjuk be a kérvényt.
2. Olvassuk el az arra érkezett választ.
3. Tegyük meg a megfelelő lépéseket.

Illetve:

Ehhez az alábbiakat kell tennünk:

1. adjuk be a kérvényt;
2. olvassuk el az arra érkezett választ;
3. tegyük meg a megfelelő lépéseket.

Ha nem alkotnak mondatot az egyes elemek, semmilyen írásjelre nincs szükség:

Szükséges lépések:

1. Kérvény
2. Válasz
3. Ügyintézés

## 2. HELYESÍRÁS

A Gengo magyar fordításaiban a Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályai az irányadóak. Segítségként érdemes gyakran felkeresni az Akadémia online segítő oldalát:

<http://helyesiras.mta.hu/helyesiras/>

Szintén ajánlott az Osiris kiadó Helyesírás kötete.

### Nevek helyesírása

Tulajdonnevet nem fordítunk, kivéve, ha annak meghonosodott magyar változata van. Minden tulajdonnév, földrajzi név stb. esetében ellenőrizni kell annak esetleges magyar megfelelőjét. (Bukarest, Párizs, Kalifornia, Amazonas stb.)

Míg a latin írású nyelvek tulajdonneveinél egyszerűen átvesszük az idegen írásmódot, az idegen írásrendszerű nyelvekből (héber, japán, orosz, szerb stb.) átvett szavakat, neveket mindig magyarosan írjuk.



*Példa: Alekszisz Ciprasz*

## 3. NYELVTAN

### Különírás-egybeírás

A magyar nyelvtan egyik legnagyobb figyelmet igénylő területe. Mivel az alapeset az, hogy minden különálló szót külön írunk, nézzük azokat az eseteket, amikor egybeírásra van szükség. A legfontosabb szabály, hogy két egyszerű közsót mindig egybeírunk:

*Példák: paradicsomsaláta, vaddisznóragu, teljesítménycsökkenés, mandulaolaj stb.*

Gyakran egybeírjuk a többszörösen összetett szavakat is, mint pl. cseppkőbarlang. A hat szótagnál hosszabb többszörös összetételeket viszont már kötőjellel választjuk el a fő összetételek között, pl. étrend-kiegészítő

Egybeírjuk az összetételeket, ha együttes jelentésük eltér a tagok jelentésének összegétől, azaz jelentésváltozás megy végbe:

- gyors+vonat = gyorsvonat
- földön+futó = földönfutó
- sok+szög=sokszög
- csúszó+mászó=csúszómászó

Jelentésbeli különbség van például az alábbiak külön- illetve egybeírásánál:

angol tanár (angol nemzetiségű tanár) – angoltanár (angolt tanító tanár)  
férfi fodrász (fodrász, aki férfi) – férfifodrász (férfiakat kiszolgáló fodrász)  
repülő gép (gép, amelyik éppen repül) – repülőgép (a jelző állandóságot fejez ki)

Fontos szerepet játszik az egybeírásnál a hagyomány és az állandósult szerkezet is, ezért jelentésváltozás nélkül is egybeírunk számos szópárt.

*Példák: nagyfokú, útitárs, porlepte, rozsdamarta stb.*

A jelzőként szolgáló mennyiségjelzős kapcsolatokat egybeírjuk, ha mindkét tag egyszerű szó: ötnapos kisbaba

De különírjuk, ha valamelyik tag összetett szó: öt hónapos kisbaba

Hasonló a helyzet az anyagnevekkel is:

egyszerű szóösszetétel: selyeming

összetett szóösszetétel: nyersselyem ing

## Szótagszámlálás

A két egyszerű közszóból álló összetételeket mindig egybe kell írni, függetlenül attól, hány szótagból állnak! Pl.: alumíniumedény, matematikatanítás, jobbágytársadalom.

A kéttagú összetételeket csak akkor kötőjelezzük, ha három ugyanolyan mássalhangzó egybeírását kell elkerülnünk: balett-táncos

A szótagszámlálási szabály többszörös összetételeknél lép érvénybe, hat szótagig mindent egybeírunk: földreformtervezet, bankjegyforgalom. A hat szótagnál hosszabb többszörös összetételeket a fő határon kötőjellel tagoljuk: időjárás-jelentés, munkaerő-nyilvántartás stb.

## A mozgószabályok

Három fő mozgószabály vonatkozik a külön- és egybeírásra.

### 1. mozgószabály:

Ha egy, a szótagszám miatt már kötőjellel tagolt kapcsolathoz újabb utótag kapcsolódik, az első kötőjelet ki kell hagyni: békeszerződés-tervezet, de: békeszerződéstervezet-kidolgozás

### 2. mozgószabály:

Ha egy különírt szókapcsolat egészéhez utótag kapcsolódik, egybe kell írni az

előrészt, és kötőjellel kapcsolni az utórészt: ortopéd cipő, de: ortopédcipő-készítő

### 3. mozgószabály:

Két azonos utótagú összetétel különböző előtagjait gyakran kötőjellel írjuk, ilyenkor a közös utótagot külön írjuk a minőségjelzős előtagtól:

*Pl.: fokhatározó, mértékhatározó, de: fok-mérték határozó földrakéta, levegőrakéta, de: föld-levegő rakéta*

Még egyszer: a különírás-egybeírás a magyar nyelvten talán legnehezebb területe, a legtöbb fordítási hiba is ezekből ered. Az itt kiemeltéken felül érdemes elolvasni az Osiris Helyesírás vagy az Akadémiai Helyesírás ide vonatkozó fejezeteit.

## Különleges területek

### Ami, amely

Nem ugyanaz a kettő! Az amely a mellékmondat alanyára, egy konkrét dologra utal vissza:

*Itt látható az ajtó, amely a titkok kamrájába vezet.*

Az ami leggyakrabban a teljes mellékmondatra, vagy meg nem határozott dologra utal vissza:

*Bejutott a titkok kamrájába, ami nagyon hasznos volt számára.*

### Dőlt betű

Ha lehet, használjunk dőlt betűt a megjelent könyvek, újságok, filmek, színdarabok címének írásakor.

*Példa: Tegnap A vihar nagy sikert aratott.*

### Kisbetű – nagybetű

Az angoltól eltérően a magyarban csak egy cím első szavát kell nagy kezdőbetűvel írni, azaz „Nem Kell Minden Szónál Követni az Angol Nagybetűket.”

Szintén igaz ez más szókapcsolatokra.

*Példa: General Manager – ügyvezető igazgató*

### **Számok**

A 0-9 közötti számokat normális esetben betűvel írjuk, a 9-nél nagyobb számok maradhatnak numerikusan.

*Példák: Sárinak két fivére és egy nővére van.*

*A Google-nél több mint 10 000 ember dolgozik.*

### **A számok helyesírása:**

- 1
- 10
- 100
- 1000
- 10 000
- 100 000
- 1 000 000

### **Pénznem**

A Gengo fordításaiban lehetőleg ne írjuk ki a valuták neveit (USA-dollár), hanem hagyjuk meg a valuták rövidítéseit/jeleit (\$) úgy, hogy mindig egyértelmű legyen, milyen ország pénzneméről van szó.

### **Dátumok**

Pontot akkor teszünk az évszám után, ha az utána álló szóval nincs birtokviszonyban.

Helyes dátumformátum: 1978. február 12.

1978. februárban, de: 1978 februárjában

## **4. STÍLUS**

### **Rövidítések**

Kerüljük a szavak rövidítését, kivéve, ha az adott szövegben ez kifejezetten szükséges. Kétséges esetekben tegyünk fel kérdést a megrendelőnek.

*Példa: utca (nem u.)*

### **Hivatalos/nem hivatalos szöveg**

A fordítás mindig tükrözze az eredeti szöveg jelentését és stílusát. Ennek megfelelően az informális megszólítás és a szleng is elfogadható lehet. A stílus megválasztásakor a józan észre hallgassunk, illetve kérdéses esetekben forduljunk az ügyfélhez annak eldöntésére, hogy tegezést vagy magázást használjunk-e.

Informális stílus: ABSZOLÚT szuper volt a Lady Gaga koncert. Legközelebb gyere te is!!!

Formális/hivatalos stílus: Sajnálattal tudatjuk, hogy nem nyert felvételt egyetemünkre.

## **5. FORMÁZÁS**

### **Formázás – Általános**

A formázásnak tökéletesen igazodnia kell az eredeti szöveghez. Ha például az eredeti szöveg három bekezdésből áll, a fordításnak is ezt kell tükröznie.

Az írásjeleknél a szokásos magyar írásjeleket használjuk, amennyiben ezek eltérnének a forrásnyelvben megszokottaktól.

### **Szöveg alapú fordítások**

A Gengo weboldal szövegdozói nem támogatják a HTML-t, így a betűtípus, betűméret, szín stb. nem lényegesek.

### **Fájl alapú fordítások**

Ugyanazt a betűtípust, betűméretet és színt használjuk, mint a forrásnyelvi szöveg. A fordítás hűen tükrözze a dőlt, vastagon szedett, aláhúzott részeket. Amennyiben a fordítás hosszabb, mint az eredeti, és ez formázási gondokat okoz, igyekezzünk a józan ész szerint rövidíteni, de ez ne menjen a minőség rovására. A fordítóktól nem várjuk el a bonyolult formázási műveletek ismeretét.

### **Hármas zárójel [[[példa]]]**

A hármasszögletes zárójel az ügyfelek arra használják, hogy kizárjanak egyes szavakat, neveket, URL-címeket a fordításból. Ne fordítsunk semmit az ilyen zárójelken belül, és győződjünk meg arról, hogy a teljes szöveget, a zárójelket is beleértve, bemásoltuk a fordításához.

